

M.A. - IV sem - CB S.G.S.

Q. P. Code: 09399

Time: 02 Hours

Marks: 60

N.B. 1. All questions are compulsory.

2. All questions carry equal marks.

1. Explain Upanisadic theory of consciousness with the help of any one 'Mahavakya'.

OR

Discuss the notions of cittavrttis, cittabhūmis, dr̥ṣṭa and Samādhi to explore the Sāṅkhya-Yoga view of consciousness.

2. Write note on **any one**:

- Relation between Jiva and Lesya
- Bhūtacaitanyavada of Carvakas
- Buddhist view on consciousness

3. Evaluate Cartesian and Spinozian arguments in order to bring out the relation between the mind and body.

OR

Discuss Ryle's critique of the ghost of the machine and examine the dispositional account of cognitive concepts.

4. Write notes on **any two** of the following:

- Consciousness is a self-scanning machine in the central nervous system.
- The Turing machine and its significance for the philosophy of mind.
- The explanatory gap and Searle's naturalistic solution to the mind-body problem.

Turn Over

वेळ : ०२ तास

गुण : ६०

विशेष सूचना : १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत

१ कूठल्याही एक महावाक्याच्या आधारे उपनिषदांच्या चैतन्यविषयक उपपत्तीचे स्पष्टीकरण द्या.

किंवा

चित्तवृत्ती, चित्तभूमी, दृष्टा व समाधी या संकल्पनांच्या विवरणच्या आधारे सांख्ययोग दर्शनाच्या चैतन्य विषयक भूमिकेची चर्चा करा.

२ कोणत्याही एकावर टीप लिहा.

- अ) जीव व लेश्या यांतील संबंध
- ब) चार्वाकाचा भूतचैतन्यवाद
- क) बौद्धांचा चैतन्यविषयक दृष्टिकोन

३ शरीर-मन संबंधाच्या स्पष्टीकरणासाठी देकर्त व स्पिनोझा यांनी दिलेल्या युक्तिवादांचे मूल्यमापन करा.

किंवा

'शरीरयंत्रातील भुता'च्या राईल प्रणित समीक्षेची चर्चा करा व बोधात्मक संकल्पनांच्या क्षमतावादी विवरणाचे परीक्षण करा.

४ कोणत्याही दोहोंवर टीपा लिहा.

- अ) चैतन्य हे मध्यवर्ती मजासंस्थेतील स्वचित्रण करणारे यंत्र आहे.
- ब) टयूरिंग मशीन व त्याचे मनाच्या तत्त्वज्ञानातील महत्त्व
- क) स्पष्टीकरणात्मक दरी व शरीरमन समस्येला सर्लचे निसर्गवादी उत्तर
